Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס רעדאקטאר
דר. מיכאל וואבענטליך
מאנאטלעך אויך פיר מאל
אויך דאס פעסטער
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיר־טעליעהריג 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר־טעליעהריג 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומערירען
אונד דער פרענומעראנדו-פרייז
בעטרעגט פיר דעם פעסטאנד דעם
פעסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראנדו
אנזאגען בלאטעס צו זענדען בעליעבן.

Nr. 80. פיערצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מאנטאג טו תמוז ה'תרמ"ב. Pest, den 3 Juli 1882.

צור טאגעס-געשיכטע.

אין דער פאליטיק גיבט זיך עטוצ נייעס. דער אונגארישע רייכסטאג איז געשלאסען; איז זידען אונזערער מאנארכיע איז זא צייטליך רוהיג געוואָרדען; אין אינלאנד דויערט נאך דיא רעוואָליציאָן איז שטילען פארט, עדסט פאר איינגען טאגען וואָרדען אבערמאלס אין ענגלישער לאָרד ערשאסען — אונד אין עגיפטען דויערן עבענפאלס נאך דיא אונרוהען פארט. עגגלאנד מאכטע וואהל גערנע דיער איינגריפען אונד עגיפטען בעזעטצען, אבער דיא אבריגען איראָפּעאישען מעכטע גאנגען אהם דעם גיבט — אונד עטצט וויר אין דיעזער אנגעלעגענהייט אבערמאלס איינע קאָנפערענץ דער פערטרעטער דער איראָפּעאישען גראָסמעכטע אבגעהאלטען. דיא צוסטיגען דאבען זאמט עטצט זאָוואהל אין דער אינגערן אלס אויך אין דער אייס־ווערטיגען פאליטיק בלוט־ווענג צו שרייבען, אונד נור דיא בלוט־געשיכטע פאן טיסא־עסלאר בילדעט עטצט דיא לייפענדע טאגעס־געשיכטע. אבער אויך הערען אזט עס שאן זא צימליך שטילל געוואָרדען; ווער האבען אלזא קיינען אנלאסס מעהר אונזער בלאטט טעגליך ערשיינען צו לאסען, אונד ווער קעהרען ווידער צו דער רעגעלמעסיגען, וואָכענטליך דריימאליגען איסגאבע אונזערעס בלאטעס אייגען זאלטען, ווערען ווי עטוואס ווייטעגס ער־אייגנען זאלטען, ווערען ווי זאָאָרט אין „עדסטרא־בלאטט" דערוויסגעבען.

איס נידערדאוא ווירד דעם „עדיעטערטעגס טעלעגראָפּיש: „עס איז וואהל ריכטיג, דיס דר' הימאגן אין אינער אינגאבע אין דען געריכטס־האָף זיינען ריכטיגט פאס אמטע אינגס פערטהיידיגערס פון דעם טיסא־עסלאר; אלזלעס פערהאפטען ווידען דעם טיסא־עסלאר; אלזלעס פערהאפטען ווידען עקלערט האט, דער אינטערזוכונגס־ריכטער בארו דאט דיעזע ריכטיגע־עקלערונג איך אנגע נאממען. דאגעגען וואָרדיג אבער דער פאראנדעס דעם דר' הימאגן, דאס דיא הייפטשטיטשען אדיאלאגען לאָיל אייאיש פערדיגאנד דאראנסקי אונד אלעקסאנדער פיטאק צו פערטהיידיגען דער פערהאפטעטען ווידען ערגאנגט ווערדען מאגען. צוריקגעוויעזען (!) אויך דער האבעגער, דער אינגעגלד דאס פרסטעמאל דיא ערגענגנגס דעם דר' הימאגן צום פערטהיידיגער אין פאר־שלאג געבראכט, איזט בייס אונטערזוכונגס־ריכטער מיט דער בישטע ערשיינען. דאס מאן אזהם, דא דר' הימאגן גינמעהר דאס אמט אלס פערטהיידיגער ווידערגעלעגט, געשאפטען מאגע. גיין פערטהיידיגער אין פארשלאג צו בריינגען, דאך אויך דער האבענער וואָרדיג מיט זיינער דיספעללירונגס־מעטע אבגעוויזען(!). דיא פרייען דער פערהאפטעטען ווידען לייסען בייס האנגליכען נאמען אין אלל־מאכט איסשטעללען, אין דער זיא אזהרען וואנש ערקלערטען, דיא אבגע־ווייזהנטען דרייא הייפט־שטעטשען אדיאָקאטען מיט דער פערטהיידיגונג אזהרער עדלע־מענגער בייזיגען צו אללען. עס איזט עדאך צוויפעלהאפט, אב אין דיעזער פרייס גיבט אין אללגאל בייבען ווירד. יא, דיא ריכטער אללען גיבט אינמאל געשאפטען, דאס דיא פרייען מיט אזהרען אנגלילכען מענגערן אין דיעזער אנגלעגענהייט אייגע בעשפרעכונג האבען אללען, זא לאמטט עס, דאס דיא אנגעקלאגטען ווידען אין דיעזעס אייגענבליק גאר קיינע פערטהיידיגער האבען.

זא ווייט דיא נידערדאוער דעפעשע. דאך צוויפעלט „עדיעטערטעגס" זעלבסט אן דער ריכטיגקייט דערזעלבען, דא דעם געריכטס־האָף איבערהייפט גיבט דאס רעכט צישטעהט, אייגען אין פאר־שלאג געבראכטען פערטהיידיגער אים זוגע דעם געוועטצעס צוריקצו־ווייזען. — אין דער טהאט האבען דיא ערוועהנטען דרייא הייפטשטעדטישען אד־וואָקאטען דאס אזהנען אבערטראגונג אמט אלס פערטהיידיגער גיבט נור אנגענאממען, זאנדערן וואָרדען דיזעלבען דעטהאלב פון דעם ווידענפיר־לייען בלאטט „פיגגעטלעגעשען" זאגאר בערייטס הפסטג אנגעגריפען. דיזעס בלאטטי שרייבט נעמלך, דאס דיא ערוועהנטען אדיואָקאטען נור דעטהאלב דיא פערטהיידיגונג דער אנגעקלאגטען ווידען אבערנאממען, ווייל דיא קאָנגרעס־לאנדעס־קאנצלייא אזהנען ערקלערט האט, דאס צו דיזעזס צוועקע בערייטס בז' דעמצט 80,000 גולדען צור פער־פיגונג שטעהען! — דיזעס שטיטצ־בלאטט פער־דעכטגט אלזא דיא דרייא אדיואָקאטען, דאס זיא גיכט איס אבערצייגונג אונד אמטס־פפליכט דיא פערטהיידיגונג דער פערהאפטעטען ווידען אבער־נאממען. זאנדערן ווענען דעם גראָסען גולד־גע־ווינגסטס; נעגען דיזעזס פערלייטערישע בערייה־טונג פערהאפפטליכען דיא דרייא אדיואָקאטען אין אללען הייפטשטעדטישען בלעטטערן אייגע „ערקלערונג" דיא אזהרדעס הייפט־אנגאלטע נאך ווייא פאלגט לייטעטע־עס איזט דיא בעהאנדלונג אזהרער, דאס ווירד אין נידערדאוא פערהאפטעטען ווידען פאן דער קאנגרעס־לאנדעס־קאנצלייא אייגגעפאָרדערט וואָרדען. ווייר קענגען דיא הערען פאן דער קאנ־גרעס־לאנדעס־קאנצלייא גאר ניכט. ווייר וויסען נוטט, אב דיא 80,000 גולדען אדער אייגע גאנ־ץ־סערע סומעס אדער עבען גאר ניכט צו דיזעזס צוועקע צור פערפיגונג האבען! נאך אזט נור זא פיעל, דאס ווייר ווישען דער פרייען דער פערהאפ־טעטען ווידען צור אבערנאהמע דיזער פערטהיי־דיגונג אייגגעפאָרדערט וואָרדען. ווייר הייפטען דיזעס אייגגעפאָרדערטע דער אנגלילכען פרייען נכט צו־ווייזען, דא דיזעס גענען אללעס רעכטס־ אונד פפליכט־נעפיזל פערשטאסען ווירדע. ווייר ערקלע־רען אבערגעגס, קיינפטגען זאלבע אנגרייפפ דיי־טעגס דער צוויטגען אינבאנגנאהמע צו לאס־סען, דא ווייר קיינע צוויטע אבער, יעדעס צוויטגונס־געשיכטע צו לעזען נאך יעגער אבער, האמזלבע צו „ווערלעגען".

איס מ א ד ווירד דעם „עדיעטערטעגס" פאס 1-טען יולי טעלעגראָפּיש: „ווייס דעם אייפטיגען דעם טיסא־עסלאר פאללעס דערגשטע ווהל. טראטצ־דעם לייגס דער לאמטאטס־אבערגעשפאן אס 28. יוני איינע מילטיער־אבטהיילונג אין אינזערעס אדטע אייגריקען, אהנע דאס דער אדטס־ אדער דער שטוהל־ ריכטער הייפאן פרייהער פערשטע־הונג אזהרדען ווערע, דא בייגען־בעפאלהרונג בייא דער פערדאבייס בעשעפפטיגט איזט. לעס דער אדטס־ריכטער דיא סאלדאטען בייא דען ווידי־ שען פאמיליען אינגוויאָרטען, וואָרדען יא דיא סאלדאטען אייגגעלוך עגס שטעגע דער ווייטשען אייגיאָרגער הייפהער עגטזוגדעט! דער אדטס־ריכטער גלייכטע דען אייד, זעהר מאטפפאלל פאָרגגאנגגען צו זיין. אונדעס עד דיא סאלדאטען אייסטליעסלוך בייא ווידען אינגוויאָרטעט, דערען הייזער דיזעלבען יא בעשטעגען זאללטען, אס 30. יוני קאם עדאך דער אבערגעשפאן אין בעגלי־טונג דעס „ווייגי־געשפאנס אין אזזעדער שטאדט אן אונד פאָרדערטע דיא הייזעזע אדטס־בעדאר־דע צור ערקלערונג אויס. אב זיא פיר דיא אייס־ערגעבניס אין דער הוהע דיא פערגאנגטייטונג איבערגעגעבען, אין ווערכעס פאללע ער דיא סאלדא־טען אבגעיגען האסען ווירדע, אבערדיעס ער־טהיילטע ער דעם אדטס־ריכטער אייגען „פערווייז" דאפיר, דאס דיזער דיא סאלדאטען נור ביא דען ווידען אינגוויאָרטעט." (דער אדטס־ריכטער האט דיזען „פערווייז" עדהיילט פערדיעגט. דיא אינ־ווייאָרטונג פאן סאלדאטען דיזעס גגיאהרגאנגס אלס שטראפפ פיר דאיגגען, פאן דערען זיטט אייגע שטאראונג דער הוהע גגעפרכטעט ווירד. עס איזט דאהער האכסט אונגערעכט, דיא סאלדאטען ביא דען ווידען אינגוויאָרטעטען, ווערכע גגעוויס אהרטרטום דיא הוהע נכט שטארען ווירדען, דערגגעגגע, דער פאן אייגער גגעפאהר בעדראהט ווירד, פערדיעגט דאך וואהר קיינע שטראפפ, זאנ־דערן זאלכע לייטע, ווערכע אלס אירהעבער אונד הערפפבעשוואָרער אייגער גגעפאהר בעטראכטעט ווערדען מיסען, דער אבערגעשפאן העטטע אבער גגעוויס קיינע סאלדאטען גאר מאד גגעזוגדעט, ווען אונטער דער דאָרטיגען אדטס־בעפאלקערונג ווייט־לך קיינע שפר פאן ווידעראם זיך גגעגייגט דא־בען ווירדע.)

איס ווארטבערג (פרעמדבלאט דאמטאגס) ווירד פאס 30. יוני טעלעגראָפּיש: „ווייס אייגגער צייט וואָרדען אויך דער ווידענדגעגגרישע שריפ־טען אבער דען עסלאדער פאלל אן דיא בייגען פערטהיילט. דיא בעהאנדלונג לייגס שראך דיזעלע בראנד־שריפטען דעכטצישע מיט בעשלאס בעדלע־גגען; דאגגעגען ערווערטען אבער פיעלע דיזעזע ווידען אין דען לעטצטען מאגען אונטערשריפפס־לאוט דראהט־בריעפע, אין דענען דיא צום זאָאָרטי־גגען פערלאססען דעם אדטס אייגגעאָרדערט ווערדען. — נאך אייגער טייטבונגס עס דיא ווידענפיי־דע אין אבראהאם. דא ווערדען דעם פאלקע צו־שריפטען אייגגעהענגגט. מיט דער אונטערשריפט דעם אדטס־ריכטערס אונד דעם דאָרפ־אמטס־ווייגער פערזוגהען, אין דענען דיא אייגפאָרדערונג גגעהאלטען איזט. דיא ווידען צו אבערפאללען! דיא לייטע גגענען צום אדטס־ריכטער, דער נאטר־לך זאללען ערקלערטע, דאס זיינע אונטערשריפפ „גגעפאלשט" וואָרדע. דאגגען איזט אבער דאס אמטס־ווייגער ע כ ט. עס וואָרדע אייגע אונטער־זוכונג אייגגלייטטע, אס ווען בעמאטטען אויס־פערדיג צו מאכען, דער דיזעזע ווידענדגעטגגען דאס אמטס־ווייגער צור פערפיגונג גגעשטעללט האט!

הייטע פריה ערהאלטען ווייר פאן הערען דא־גגעגל גאלדשטיין אויס נידערדאוא אייגע דעפעשע מיט דער מערדונג: „דיא פערהאפטעטען פיאסער זוגר פאס געריכטע בערייטס פרייגגעשפאָכען וואָר־דען אונד זוגר אויך שאן צוריק נאך דער מארמא־ראש אבגעגאנגען."

ווייר האבען גלייך דאראן גגעווייפעלט, אב דיא פלא־מער שולדיג זוגר אונד אב זיא איבערהייפט עטוואס אייגגעשטעהען האבען. דאס גגעריכט שיגט אלזא נאך אממער נכט אויף דער ריכטיגען שפור צו זיין, אונד נאטט ווייס, וואנן ווייר הערען קלאהייט ער־האלטען ווערדען!

זאבען ערהאלטען ווייר פאן פערלעסס־ליכער זייטע אויס נידערדאוא אללגגעמיין צוויפפעל: „עס בעשטעהט זוך, דאס דאקטאר הימאגן אלס „פער־טהיידיגער" צוריקגגעטרעטען, אונד דאס דאס גגע־ריכט אויף פאָרשלאג דעס נידערדאוער דאבבע־ר.

אין דער פאליטיק גיבט זיך עטוצ נייעס. דער אונגארישע רייכסטאג איז געשלאסען; איס זידען אונזערער מאנארכיע איז זא צייטליך רוהיג געוואָרדען; אין אינלאנד דויערט נאך דיא רע־וואָליציאָן איס שטילען פארט, עדסט פאר איינגען טאגען וואָרדע אבערמאלס אין ענגלישער לאָרד ערשאסען — אונד אין עגיפטען דויערן עבענפאללס נאך דיא אונרוהען פארט. ענגלאנד מאכטע וואָהל גערנע דיער איינגריפען אונד עגיפטען בעזעטצען, אבער דיא אבערגען איראָפּעאישען מעכטע גאנגען אהם דעם גיבט — אונד עטצט ווירד אין דיעזער אנגעלעגענהייט אבערמאלס איינע קאָנפערענץ דער פערטרעטער דער איראָפּעאישען גראָסמעכטע אב־געהאלטען. דיא צוסטיגען דאבען זאמט עטצט זאָוואהל אין דער אינגערן אלס אויך אין דער אייס־ווערטיגען פאליטיק בלוט־ווענג צו שרייבען, אונד נור דיא בלוט־געשיכטע פאן טיסא־עסלאר בילדעט עטצט דיא לייפענדע טאגעס־געשיכטע. אבער אויך הערען אזט עס שאן זא צימליך שטילל געוואָר־דען; ווייר האבען אלזא קיינען אנלאסס מעהר אונ־זער בלאטט טעגליך ערשיינען צו לאסען, אונד ווייר קעהרען ווידער צו דער רעגעלמעסיגען, וואָ־כענטליך דריימאליגען איסגאבע אונזערעס בלאט־טעס צוריק. נור ווענן זיך עטוואס ווייטעגס ער־אייגנען זאללטען, ווערדען ווייר זאָאָרט אין „עדסטרא־בלאטט" דערוויסגעבען.

איס נידערדאוא ווירד דעם „עדיעטערטעגס" טעלעגראָפּיש: „עס איז וואהל ריכטיג, דיס דר' הימאגן אין אינער אינגאבע אין דען געריכטס־האָף זיינען ריכטיגט פאס אמטע אינגס פערטהיי־דיגערס פון דעם טיסא־עסלאר; אלזלעס פערהאפטעטען ווידען דעם טיסא־עסלאר; אלזלעס פערהאפטעטען ווידען עקלערט האט, דער אינ־טערזוכונגס־ריכטער בארו דאט דיעזע ריכ־טיגע־עקלערונג איך אנגע נאממען. דאגעגען וואָרדיג אבער דער פאראנדעס דעם דר' הימאגן, דאס דיא הייפטשטיטשען אדיואָקאטען לאָיל אייאיש פערדיגאנד דאראנסקי אונד אלעקסאנדער פיטאק צו פערטהיידיגען דער פערהאפטעטען ווידען ערגאנגט ווערדען מאגען. צוריקגעוויעזען (!) אויך דער האבב־גער, דער אינגעגלד דאס פרסטעמאל דיא ערגענ־נונג דעם דר' הימאגן צום פערטהיידיגער אין פאר־שלאג געבראכט, איזט בייס אונטערזוכונגס־ריכטער מיט דער בישטע ערשיינען. דאס מאן אזהם, דא דר' הימאגן גינמעהר דאס אמט אלס פערטהיידיגער ווידערגעלעגט, גגעשאפטען מאגע. גיין פערטהיי־דיגער אין פארשלאג צו בריינגען, דאך אויך דער האבבענער וואָרדיג מיט זיינער דיספעללירונגס־מע־טע אבגעוויזען(!). דיא פרייען דער פערהאפטעטען ווידען לייסען בייס האנגליכען נאמען אין אללמאכט איסשטעללען, אין דער זיא אזהרען וואנש ערקלערטען, דיא אבגע־ווייזהנטען דרייא הייפט־שטעטשען אדיואָקאטען מיט דער פערטהיידיגונג אזהרער עדלע־מענגער בייזיגען צו אללען. עס איזט עדאך צוויפעלהאפט, אב אין דיעזער פרייס גיבט אין אללגאל בייבען ווירד. יא, דיא ריכטער אללען גיבט אינמאל גגעשאפטען, דאס דיא פרייען מיט אזהרען אנגלילכען מענגערן אין דיעזער אנגלעגענהייט אייגע בעשפרעכונג האבען אללען, זא לאמטט עס, דאס דיא אנגעקלאגטען ווידען אין דיעזעס אייגענבליק גאר קיינע פערטהיי־דיגער האבען."

זא ווייט דיא נידערדאוער דעפעשע. דאך צוויפעלט „עדיעטערטעגס" זעלבסט אן דער ריכ־

ווערערהאלטען מאלען דורכגעבלעטערט; דאך פאנד זיא אללעס אין בעסטער אָרדנונג. דיא בע-ריכטערשטאטטער דער אונגארישען יודען-פינדלי-כען צוריקגעגאנגען האבען נוכט עטוואס אנדערעס צו בערוכטען, אלס עבען זאלבע לוגען, וואמיט זיא דיא יודען ביא איהרען נוכט-יודישען לעזערן נור נאך מעהר פערדעבטיגען וואללען.

איינע דעפעשע דעס הוטינען „עדיעטערטעיש" מעלדעט: „דאס פערהאר מיט דען פלאקערן וואר-דע גנסטערן בעענדעט. דיא שלוספערהאנדלונג פאנד דיעזעס פראצעסס ווירד וואהרשיינליך מיטטע אוגוסט בעגינגען. דיא אונגארישע צייטונג „סא-מאלטש מעדיע קאזאנ" ברינגט טראטץ דער עטמאהנונג דעס אבערגעשאנדט יודען-העטצערישע אריטקעל.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(יודענהעטצע אין אונגארן.) אין סעגעדין (נישראע קאמיטאט) האט דאנערס-טאג, דען 29-טען יוני, געלעגענטליך דעס דאמאל-גען בריסטליכען פיערטאגעס, איינע יודענהעטצע שטאטטגעפונדען. אום 9 אוהר אבענד צאג געמליך דורך דיא גאססע איינע צייטונגס-באנדע, „וועלכע דיא „העפ-העפ-מעלאדיע" (אין שפאטט-ליעד געגען דיא יודען) שפיעלטע, אן דער שפיטצע דערזעלבען גינג אין שטייער-בעאמטער, דער דאס פאלק איפ-פאדרעטע, „יודענפינדליכע לעדער צו זינגען, וואס באלד אין גראסער צוואמענלוף ענטשטאנד. אלס דאנן אין יודישער בעאמטער „גנעם יודענ-העטצערישען בעאמטען דערבעי פאריידיגע מאכטע, דאס עס צו שרייגען". דיא אנדערען מיטגלידער אונד צאהלרייכע פער-האפטונגען פארגעדמען; דעם דארטיגען „שטייט" וואוהנדע דער פיס אנגעשאססען, פאן דען דאר-פערען לאמען אונד פיעלע בייערן מיט איהרען וויבערן, וועלכע גראסע לוסטיגקייט מיטבראכטען. נאך פע-נטיג, אום אין דיעזען דאס פאן דען יודען צו פלוכ-דערגיע אומגעקומען מיטצוטלעפפען, זיא גלייכזאם, דיא יודענפלודערונג ווערדע דא זאך לייכט גרהען, וויא אין רוסלאנד. מאן האט זאפארט אן דאס מי-ניסטעריום טעלעגראפירט, אונד עס זונד זאגליך אייניגע בעגיגע מאס-רעגעלן צור אייפרעכט-האלטונג דער הוהע געטראפפען ווארדען. (אויך אום מאטר-מאר יוניד געמעלדעט, דאס מאן דארט אין דאס פעגעסער דעס אדאלף שפיעגעל געשאסען האט.)

*(אין אויפגעקלערטער ערצ-בישאף.) אום ערלוי ווירד געמעלדעט: דער הוהע ערצ-בישאף, הערר דר. אוגוסט שאמאששא, דאס ערפארען, דאס אין טהיל דער אין אונגארן פער-בריטעטען אונד-סעמיטישען העטצערייפען אין דער עלטיער ערצ-בישאפלכען דרוקע-ריא גע-דרוקט ווארדע, ער לעס זאגליך דען דורעקטאר דער דרוקעריא רופען אונד זאגטע אדם: „אוד הילדע עס נוכט ווייטער, דאס אין דער ערצ-בישאפ-ליכען דרוקעריא יודענפינדליכע שריפטען גערדרוקט ווערדען זאללען!" — דיעזעס פערבאט גערייכט דעס אויפגעלעגטען אוך שאן פרודער בעיזייטע דיינער יודענ-פיינדליכקייט גערעכטפערט האט. מאן ווירד זיך וואהל נאך ערינגערן, דאס ביא דעמזעלבען פאר קורצעס אין יודישע דעפעשאצען מיט דער בוט-טע ערשיעגען, דאס ער דען גייסטליכען דיא ווייזונג ערטהיילט מאגע, דאס פאלק אין איהרען פיעדיג-טען נוכט גענען דיא יודען צו העטצען. דער ערצ-בישאף עמפפינד דיא יודישע דעפעשאצען דעכט פיינדליך אונד פערשפראך דערזעלבען, אין דיע-זער בעגעהונג דאס מאגליכסטע צו טהון. אויבי-גענס וואר עס אוך זאך אן דער צייט. דאס דער ערצ-בישאף דיעזער דרוקעריא מעהר אויפמערק-זאמקייט שענקטע, איינער אונזערער פרייגיטערא-טען אום כאשי זאגדטע אום זאגטען איינע אין עדלי געדרוקטע בראשירע אין אונגار שער שפראכ-כע אין, דיא גלייפ אונד גאללע גענען דיא אדטהא-דאקסע יודענהיס שפיעי. דער טיטעל לוטעט: „דאס טוכא-עכסדארדער מאס-דיעדער-מעדכען אונד דא אלט-גלייביגען יודען". נייעס עגטאלט וואהל דיעזע בראשירע נוכט. עס אייזט אין דערזעלבען דיא יודענפינדליכע הייסבאנס-דערדע אנאדים אב-גערדוקט, וועהרענד צום שלוסס אין נאך אין אויסצוג אום דאהלנגס „תלמוד-יודע" זיך בעפינ-דעט, זאלכע זאכען אונטער דאס דרוקמיט פאלק צו פערבייטען, אייזט גנייס אין פערבעכען. דיא בעהאנדען זאללטען דאך זאלכע העטצ- אונד שמוטצ-שריפטען גלייך נאך אוהרעס ערשיינען מיט בעשלאג בעלעגען.

*(נייע יודענפלינדערונגען אין רוסלאנד.) ווערענד דער אין אונ-גארן דיא אנטי-סעמיטישע פארטיא אוהרע קראפט זאך צעטליך אינגעבוסט, זאך רעגט זיך אין רוסלאנד דער יודענהאס פאן נייעס מיט פאללער מאכט. זאך ווירד אום אדעססא פאם 30-טען יני פאלגענ-דעס טעלעגראפירט: „אין דער שטאדט אקנא האבען נייע יודענפערפאלגונגען שטאטטגעפונדען, דיא מיסטען יודישען הייזער וואוהדען אויפגעפלו-דערט אונד צערשלאגען. פיעראנגען דערפעלפהרער ווארדען פערהאפטעט. דאס בערוהמטע יודישע באנק-הויז „אפרתי אונד קאמפ." איזט גנטשלאססען, זיין באנקגעשעפט אויפצולאזען, אום דורך אויפ-וואנדערונג דער דען יודען אין רוסלאנד נאך אומ-מער דראהענדען געפאהר זיך צו ענטציעהען!" — זאך וויזט דיא מעלדונג. דער רוסישע פאבעל שיינט נאך נוכט צו ווייסען, דאס דער אוהרעבער אללער יודען-פערפאלגונגען, נעמליך גראפ אינגאטיעף, בעריישט געשטערצט איזט. דאפפענטליך ווירד דער נייע רוסישע מיניסטער דעס אינערן, הערר פון טאלסטאי, דיעזעס רייב- אונד פלינדערונגס-אונ-וועזען דורך שטרענגע בעשטראפונגען באלד אין ענדע מאכען!

*(האסטערס פערארטהייל-לונג.) בעקאנטליך וואוהדע האסטער, אלס יודען-טהילנעהמער אן דעס רייס-מארדע דער יודישען פאמיליע נאלד אין וואר-פאלאטא אן ערסטער אששאנין פאם יעפפרימער קאנגלבען גערוכטס-האפע אונד אן צווייטער אששאנין פאן דער לא-נגלבען טאפעל אין בודא-פעסט צום טארע פער-אורטהילט. האסטער אפפעלירטע עראף ענגען דיעזע צוויא גלוכלוסיגען אורטהילע אן דיא קאנגלבע קרונע אין בודא-פעסט. „עלבע אם 30. יוני אלס דרוטטע אששאנין אובער האסטער דאס ענדגלטיגע אורטהייל פאללטע, דיא קאנגלבע קרונע עגרעטע דיא גרייבוטשענען אורטהיילע דער צוויא ערסטען אנשאנגען אין דעס זונגע אב; דאס אובער האסטער אנשאנגען אין דעס אנדערע אנשאפע — נור אייגע לעבענסלענגלבע צוכטהיי-שטראפע פערהאנגט ווארדע! דיא קאנגלבע קרונע בעגרינדעט אור אורטהיל אין פאלגענדער וויזע: „דיא צוויא דיענסט-מערדען מאריא ענמעע אונד באבארא האלאנוטט האבען וואהל אויסגע-זאגט, דאס האסטער אין דער ערמארדונג אוהרעס הערדן גאלד טהיילגענאמען, אויסער דיעזען אויסזאגען לייגען אויך ווייטערע פערדאכטסגרונדע פאר, דיא דען האסטער אלס טהיילנעהמער אן דעס גרייזונגען פערבעכען אין וואר-פאלאטא ערשיינען לאסען, אונדערזוכט איזט אבער נוכט ערווייז-זען, דאס דיא ערמארדונג דעס גאלד אונד זייגער אנגעראגען מיט „אבזוכט" געשאה; עס קאנן דעקבייא דאהער מיט בעשטممטהייט נור פאן אי-נער מארטונג, נוכט אבער פאן אייגער אבזוכטליי-כען ערמארדונג דיא הערדע זיך. דאבייא דארף מאן נוכט פערגעסען, דאס דיא אויסזאגען דער ער-ווערטענען דיענסט-מערדען נוכט אלס פאללאמאמען מאסגעבענד בעטראכטעט ווערדען דرפען, דא דיעזע זעלבסט יא אין פאלגע דער ערהאלטענען שלעגע אלסבאלד דאס בעוואוסטזיין פערלאדען האטטען אונד דיא ווייטערען פאגגענגע אום דיעזע אונמאגליך בעאבאכטטען לאנגטען. דאנן זאגען יא קבען דיעזע בעדרען מערכען אום. דאס האסטער נור מיט אייגע הערזאלוטע בעיפפענטע וואר, ווערענד אין דען גנטשטעטען „האקע-העבען בע-ערדבאר זוגי, עס מיטטען אלזאו דיא „עגזאמטען" האסטערס דן, דיא מיט אירהרען האקען דיא אנ-גלבלבען אשטעבראכטע, ווערענד ער זעלבסט הערבייא פערלבליכט נוכט אייגמאל מיטגעגאנגען פאן האס. אבער נעגען האסטער לאנ אייך נאך דער פערדאכט אייגעס אנדערען מארדעס פאר. עס וואוהדע בעקאנגטליך אין גנוויסטער אלעקסאנדער שלייך אונטייט פאן שטייטיינגרד, מארט אויפגעפונדען. מאן נאהם אלזאו אללגעמיין אן, דאס שלייך אייגער דער העלפערסהעלפער בייא דעם פערבעכען אין וואר-פאלאטא גווינגען, גע-וואגן דארוך אן וואהרשיינלכקייט. דא זייגע לייבע אין דען דאך דעס ערמארדעטען גאלד גוהللט וואר. אللין דיא דיענסט-מערדען האטטען אויסגע-זאגט, דאס שלייך אין „בראנדער" מאגן וואר „וועה-רענד דיא אויפגעפונדענע לייבע דיבטעס שווארצעס האאר האטטע, מאן זוהט אللזאו, דאס אין דיא זאכע נוכט לייכט פאللע קللארהייט געבראכט ווערדען קאנן. דא נון אייגערווייס קייגע פאللען בעוויזע פאר הארגדען, דאס האסטער אן דער ער-מארדונג דעס גאלד אונד זייגער אנגעהארייגען אונ-מיטטעלבאר טהיילגענאממען, אדער אבער דיא ערמארדונג דעס שלייך פערבאבט, אנדערערזייטס אבער דענגנאך ווערד שווערע פערדאכטס-גרינדע גע-גען דענגעלבען פארלייגען. זאך פאנד זיך דיא קאנגלבע קרונע פערבאלאסט. דאס זיטענס דער בירדען ערסטען אינשטאנזען גנגען האסטער פער-הענגטע טאדעס-אורטהייל אויפצוהעבען, דענגעל-בען יעדאך אן פאللע דער צאהלרייכען אונד שווערען פערדאכטס-גרינדע צו לעבענסלענגלבע צוכטהاوس-שטראפע צו פערארטהיللן. דאנכע מיינען, דאס דיא קאנגלבע קרונע אין פאللע דער עסלאטער געשטבט דאס טאדעס-אורטהייל אויפגעראבען, דא עס אייגע פערבשטעיונג דער-פארגרייפען העטטע, וועגן אין בריסט וועגען אי-נער יודישען פאמיליע אם נאלגען עגדען מוסטע, ווייל פינדען דעס עראף אللס לעבענדللך. דיא קא-נגלבע קרונע נעמבט אויך זא עטוואס לייגע רוכסיכ-ווארדען האנדעللט אום וועגע דער שטרעגען גע-וועטערכייט. זא האט יא אוהר אורטהייל אין גע-גענגדער וויזע דאמיט בעגרינדעט, דאס אבגלייך זוהר צאהלרייכע אונד שווערע פערדאכטס-גרינדע געגען האסטער אבזוהרען, דוך דענאך קייגע צייגען פארהאנדען, דאס ווייللך ער אונמיט-טעלבאר אן דער פאמיליע נאלד אדער אן שלייך אייגען מארד פערארבט העטטע!)

2) דער 1884-ער לאוז.

בייא דער אם 1-טען יולי פארגענאממענען צייעהונג וואוהדען פאللגענדע סטייגען געגאנגען:

| | | |